

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Форма № Н - 3.04

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра агрохімії, ґрунтознавства та землеробства

05-01-12

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної, ме-
тодичної та виховної роботи
_____ О.А. Лагоднюк
„_____” _____ 2016 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„Агрохімсервіс”

Спеціальність 201 „Агрономія”

Рівень вищої освіти «Магістр»

Рівне - 2016

Агрохімсервіс. Робоча програма навчальної дисципліни спеціальності 201 „Агрономія”. – Рівне: НУВГП, 2016. – 13 с.

Розробник: Олійник Оксана Олексіївна, к.с.-г.н., доцент кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства

Протокол від «__» _____ 20__ р., № ____

В.о. зав. кафедрою _____ С.С. Трушева

Схвалено науково-методичною комісією вищого навчального закладу із спеціальності 201 “Агрономія”

Протокол від „__” _____ 20__ р., № ____

Голова _____ С.Т. Вознюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3,5	Галузь знань: 20 “Аграрні науки та продовольство”. Спеціальність: 201 “Агрономія”	Вільного вибору	
Модулів - 2		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів - 2		5-й	5-й
		<i>Семестр:</i>	
Загальна кількість годин - 105		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 СРС - 6		20 год	6 год
		<i>Практичні роботи</i>	
		16 год	4 год
		<i>Самостійна робота</i>	
	69 год	95 год	
	Рівень вищої освіти: магістр	Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 19 % до 81 %.

для заочної форми навчання – 6 % до 94 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни „Агрохімсервіс” є оволодіння теоретичними основами агрохімічного забезпечення та обслуговування сільськогосподарських підприємств, товаровиробника. *Завданням* вивчення дисципліни є формування навичок із дослідження та застосування засобів хімізації у технологічних процесах вирощування сільськогосподарської продукції, збереження та підвищення родючості ґрунтів з урахуванням природних умов, ринку виробництва, застосування агрохімікатів та вирощування сільськогосподарських культур, здійснення контролю стану ґрунтів і результатів застосування засобів хімізації.

В результаті вивчення дисципліни “Агрохімсервіс” студент повинен:

знати:

- основи організації та економіки підприємств сфери агрохімсервісу;
- менеджмент і маркетинг виробництва і застосування засобів хімізації;
- виробничі відносини;
- інформаційну основу бази даних товаровиробників;
- методику складання програм надання послуг для агрохімічного забезпечення та обслуговування;
- методику обґрунтування технологій застосування нових добрив та елементів технологій вирощування культур;
- аналіз, планування і прогнозування агрохімічного забезпечення та обслуговування товаровиробників;
- методику визначення агрохімічної, економічної та екологічної ефективності агрохімічного забезпечення та обслуговування.

уміти:

- організувати і проводити паспортизацію земель, їх моніторинг, ефективно застосовувати нові агрохімікати та елементи технологій вирощування культур;
- організувати роботу агрохімічних лабораторій, обласних держаних проектно – технологічних центрів охорони родючості ґрунтів і якості продукції, пунктів хімізації, підрозділів сфери агрохімічного сервісу;

- використовувати результату менеджменту і маркетингу для розширення послуг, агрохімічного забезпечення та обслуговування, визначати і завоювати ринок та партнерів;
- укладати договори на постачання, збереження і застосування агрохімікатів;
- застосовувати експрес діагностику й інформаційні системи;
- контролювати програми моніторингу ґрунтів, умови зберігання, транспортування і внесення добрив і засобів захисту рослин;
- проводити оцінку ефективності і якості застосування агрохімікатів і послуг, роботи підприємств сфери агрохімічного сервісу з урахуванням екологічного стану навколишнього середовища.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методи і засоби агрохімічного забезпечення та обслуговування

Тема 1. Агрохімічне забезпечення та обслуговування у ринкових умовах

Агрохімічний моніторинг, паспортизація земель і вивчення ефективності застосування нових агрохімікатів. Особливості економічних відносин між товаровиробником і сферою агрохімічного сервісу.

Тема 2. Менеджмент та маркетинг в агрохімічному сервісі

Завдання менеджменту. Об'єкти, функції менеджменту в сфері агрохімічного обслуговування. Роль і місце менеджменту в сфері агрохімічного забезпечення та обслуговування. Менеджмент у фермерському господарстві. Проектування структури управління.

Функції маркетингу. Маркетинг у підрозділах „Сільгоспхімії”. Система управління маркетингом. Реклама в агрохімічному забезпеченні та обслуговуванні. Ефективність маркетингу.

Маркетинг – функція менеджменту. Основи маркетингу в АПК. Елементи маркетингу. Стратегія маркетингу. Управління маркетингом.

Тема 3. Виробничий потенціал підприємств сфери агрохімічного сервісу

Виробничі ресурси. Нематеріальні ресурси. Попит на засоби хімізації. Методи визначення та обслуговування попиту. Ресурсний потенціал. Напрями агрохімічного забезпечення та обслуговування.

Тема 4. Основи раціональної організації аграрного сервісу

Економічна сутність та завдання системи аграрного сервісу. Організація використання засобів виробництва в сфері аграрного сервісу. Планування і прогнозування виробництва на підприємствах аграрного сервісу. Спеціалізація в сфері аграрного сервісу.

Економічний механізм господарювання в сфері аграрного сервісу. Організація використання робочої сили в підприємствах аграрного сервісу. Мотивація праці в сфері аграрного сервісу.

Тема 5. Планування і прогнозування в агрохімічній службі

Види планів. Інформаційна база. Бізнес – план. Методика складання. Планування обсягу перевезень і внесення засобів хімізації, потреби в транспортних засобах у підрозділах „Сільгоспхімія”. Обґрунтування технологічного попиту на агрохімікати і засоби механізації у процесі застосування добрив. Проектно – кошторисна документація. Методика і процедура складання договорів (угод). Інвестиції при впровадженні нових технологій. Контроль якості обслуговування і використання договорів.

Змістовий модуль 2. Економіка аграрного сервісу

Тема 6. Економіка аграрного сервісу

Валова продукція в сфері аграрного сервісу та її реалізація. Розширене відтворення на підприємствах і в організаціях аграрного сервісу. Інвестиції і капітальні вкладення на підприємствах аграрного сервісу та їх ефективність.

Тема 7. Економічні відносини між виробничою і обслуговуючою сферами

Ціни, тарифи, прибуток у сфері аграрного сервісу. Економічні відносини підприємств аграрного сервісу в умовах переходу до ринку. Матеріально – технічне забезпечення сільськогосподарських підприємств. Екологічні аспекти аграрного сервісу. Державне регулювання економіки.

Тема 8. Економіка і організація галузевого аграрного сервісу

Особливості та види аграрного технічного сервісу. Економіка і організація агроенергосервісу. Економіка і організація агрохімічного сервісу. Економіка і організація аграрного будівельного сервісу. Економіка і організація аграрного будівельного сервісу. Економіка і організація аграрного переробного сервісу. Економіка і організація зооветсервісу. Економіка і організація агро біржового сервісу. Науково – технічне та інформаційно – кадрове забезпечення АПК.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Σ	у тому числі				Σ	у тому числі			
		л	пр	інд	ср		л	пр	інд	ср
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Методи і засоби агрохімічного забезпечення та обслуговування										
Тема 1. Агрохімічне забезпечення та обслуговування у ринкових умовах	10	2	2	-	6	9	1	2	-	6
Тема 2. Менеджмент та маркетинг в агрохімічному сервісі	10	2	2	-	6	9	1	-	-	8
Тема 3. Виробничий потенціал підприємств сфери агрохімічного сервісу	12	2	2	-	8	12	-	-	-	12
Тема 4. Основи раціональної організації аграрного сервісу	12	2	2	-	8	12	-	-	-	12
Тема 5. Планування і прогнозування в агрохімічній службі	12	2	2	-	8	12	-	-	-	12
Змістовий модуль 2. Економіка аграрного сервісу										
Тема 6. Економіка аграрного сервісу	13	2	2	-	9	18	2	2	-	14

Тема 7. Економічні відносини між виробничою і обслуговуючою сферами	18	4	2	-	12	16	1	-	-	15
Тема 8. Економіка і організація галузевого аграрного сервісу	18	4	2	-	12	17	1	-	-	16
Усього годин	105	20	16	-	69	105	6	4	-	95

5. Теми практичних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Принципи агрохімічного обстеження полів різного сільськогосподарського призначення	2	-
2	Підбір господарств для агрохімічного забезпечення та обслуговування	2	-
3	Проведення менеджменту і маркетингу ринку агрохімікатів	2	2
4	Визначення технологічного та економічного попиту на добрива та засоби захисту рослин	2	2
5	Складання технологічної карти застосування агрохімікатів та засобів захисту рослин	2	-
6	Визначення потреб у машинах і механізмах	2	-
7	Розрахунок енергетичної ефективності вирощування сільськогосподарської культури	4	-
Разом		16	4

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів *денної* форми навчання:

$(20+16) \cdot 0,5 \text{ год} = \mathbf{18 \text{ год}}$ - підготовка до аудиторних занять;

6 кредитів \cdot 6 год = **36 год.** - підготовка до контрольних заходів;

15 год. – підготовка питань, які не розглядаються під час аудиторних занять.

Розподіл годин самостійної роботи для студентів *заочної* форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять - $(6+4) \cdot 0,5 \text{ год} = \mathbf{5 \text{ год}}$;

Підготовка до контрольних заходів – 6 кредитів \cdot 6 год = **36 год**

Самостійна робота над курсом – **54 год.**

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Екологічні аспекти аграрного сервісу	2	7
2	Державне регулювання економіки	2	7
3	Служба дорадництва в Канаді	2	7
4	Служба дорадництва США	2	7
5	Особливості агрохімічної служби у Німеччині	2	7
6	Особливості агрохімічної служби Англії	2	7
7	Особливості агрохімічної служби Росії	3	12
<i>Разом</i>		15	54

6.2. Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи над вивченням дисципліни „Агрохімісервіс” є складання письмового звіту за темами вказаними у п.6.1. Загальний обсяг звіту визначається з розрахунку 0,25 сторінки на 1 год. самостійної роботи. Звіт включає план, вступ, основну частину, висновки, список використаної літератури та додатки.

Звіт оформлюється на стандартному папері формату А4 (210x297 мм). Поля: верхнє, нижнє та ліве – 20 мм, праве – 10 мм. Звіт може бути рукописним або друкований і виконується українською мовою.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

7. Методи навчання

При викладанні дисципліни «Агрохімісервіс» використовуються інформаційно – ілюстративні методи навчання з застосуванням:

- опорних конспектів лекцій;
- мультимедійного супроводу;
- на практичних роботах для аналізу використовується реальні дані по агрохімічному обстеженню полів господарств;;
- розв'язування задач.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання та практичне завдання.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролю є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів **поточної роботи** (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

Розрахункові завдання, задачі, практичні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

– завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Контроль самостійної роботи проводиться: з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів; з лабораторних робіт – за допомогою перевірки виконаних робіт. Поточний контроль знань відбувається на екзамені у письмовій формі. Контрольні завдання включають теоретичний матеріал та практичні завдання. Усі форми контролю включено до 100 – бальної шкали оцінки.

9. Розподіл балів, що присвоюється студентам

	Поточне тестування та самостійна робота								Всього
	Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2			
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
лек	2	2	2	2	2	2	2	2	100
пр	3	3	3	3	3	2	2	2	
сп	7	8	8	7	8	8	8	9	
сума	12	13	13	12	13	12	12	13	
разом	63					37			

Шкала оцінювання

<i>Сума балів за всі форми навчальної діяльності</i>	<i>Для заліку</i>
90-100	Зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

- ✓ стандарт підготовки магістра спеціальності 201 «Агрономія», Київ, 2016.
- ✓ мультимедійну презентацію лекційного курсу;

- ✓ комплект плакатів і таблиць;
- ✓ опорний конспект лекцій на папері;
- ✓ опорний конспект лекцій в електронному вигляді

11. Рекомендована література

Базова

1. Економіка та організація аграрного сервісу/За ред. П.О.Мосіюка. – К.: ІАЕ УААН, 2001. – 510 с.
2. Лісовал А.П. Методи агрохімічних досліджень. – К.: Вид –во НАУ, - 2001. – 247 с.
3. Менеджмент в АПК /Под ред. Ю.Б.Королева. – М.: КолосС, 2003.- 304 с.

Допоміжна

1. Созінов О.О., Прістер Б.С. Методика суцільного ґрунтово – агрохімічного моніторингу сільськогосподарських угідь – К.: Вища школа - 1994 – 162 с.
2. Агроекологічний моніторинг та паспортизація сільськогосподарських земель (методично – нормативне забезпечення) /За ред. В.П.Патики і О.Г.Тараріко – К.: МАП, 2002. – 295с.
3. Довідник з агрохімічного та агроекологічного стану ґрунтів України / За ред. Б.С.Носко, Б.С.Прістера, М.В.Лободи – К.6 Урожай, 1994.- 332 с.

12. Інформаційні ресурси

До складу інформаційних ресурсів навчальної дисципліни входять:

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuw.gov.ua/>
5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, Майдан Короленка,/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>

6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
7. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака,75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.nuwm.edu.ua/>
8. 05-01-031 Олійник, О. О. (2013) *МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до виконання практичних робіт із дисципліни “Агрохіміс-сервіс” студентами спеціальності 7(8).09010102 “Агрохімія і ґрунтознавство” денної та заочної форми навчання.* [Методичне забезпечення]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2526/>

